

Tage Kristian Kristensens prædiken fastelavns søndag

Taler

Tage Kristian Kristensen
Præst

Dato

15. februar 2026

Sted

Sædden Kirke

Omstændigheder

Prædikenen er optaget på forhånd, men sendt ud som podcast på *Podcastgudstjeneste* svarende til fastelavns søndag 2026.

Prædikentekst

Paulus' Første Brev til Korintherne kapitel 13, vers 1-13
Lukasevangeliet kapitel 18, vers 31-43

Salmer

DDS 672 Jeg ved på hvem jeg bygger
DDS 696 Kærlighed er lysets kilde
DDS 192 Hil dig frelser og forsoner
DDS 164 Øjne I var lykkelige

1

Indledning

I marts 2025, hvor jeg skriver denne prædiken, befinder vi os i en urolig og ustabil tid. Europa opruster, det geopolitiske landskab forandrer sig hastigt, og både interne og eksterne konflikter præger samfundene, både i Europa og USA, i Ukraine og Rusland, i Israel og Palæstina, i Syrien - og mange andre steder, for den sags skyld. Konturerne af den verdensorden, der har hersket siden 1945, er blevet mere utydelig nu.

- 10 En prædiken skal altid resonere med sin samtid - ikke fordi prædikestolen skal reduceres til en talerstol for præstens egne politiske holdninger, eller ideologier, men fordi det tidløse evangelium skal forkyndes tidssvarende til samtiden, så det sættes i sammenhæng med de erfaringer, vi gør os nu og her, og fordi enhver tid har evangelisk relevans. Med denne tid og baggrund in mente er det derfor
- 15 temaet om den stærke mand, mennesker og magt, der skal være emnet for denne prædiken til Fastelavns søndag 2026.

Magtens mangfoldige udtryk

- 20 Det var den tidligere viceforsvarsminister i USA, Joseph S. Nye, der opfandt begrebet "blød magt", der i politik bruges om en stats, eller en organisations

25 magtudøvelse med grundlag i den fælles kultur, ideologi, eller institutioner. I modsætning til den bløde magt står den ”hårde magt”, hvor magtudøvelsen er baseret på brugen af enten økonomisk magt, eller truslen om anvendelsen af militære midler.

30 Der er mange andre tyndninger af magten, end den bløde og den hårde magt, men traditionelt opfatter vi jo magt som noget, man kan erhverve, genfinde eller miste. Denne opfattelse af magt står dog i modsætning til den franske filosof Michel Foucaults magtopfattelse. Han beskriver magt som et allestedsnærværende fænomen, og han karakteriserer magt som en udøvet magt, som ingen kan være i fuld besiddelse af, eller fuldt bevidst om. I Foucaults opfattelse er magt et fænomen, der præger al vores adfærd, men som er og virker i det skjulte. Magtudøvelse og magtkamp sker, og på den måde indvirker 35 magtens dynamik på vores hverdag på måder, som vi ikke altid forstår. Magtspillet er dermed en lige så fundamental livsytring som talens åbenhed, tilliden og barmhjertigheden er det, ifølge den danske præst og filosof K.E. Løgstrup.

40 En anden fransk tænker ved navn Pierre Bourdieu taler om magten som ”kapital”, og det omfatter de ressourcer og egenskaber, som den enkelte er i besiddelse af. Kapital er ikke bare penge, men det kan både være valuta, viden, venner og veneration, og jo mere man har af disse forskellige ”kapitaler”, desto mere magt er man i besiddelse af i samfundet. Magtens udtryk er med andre ord 45 mangfoldige og magtens mekanismer er altså så omsiggribende, at det ikke engang er sikkert, at vi opdager det.

I marts 2025, hvor jeg skriver denne prædiken til podcastgudstjeneste.dk, er den hårde magt dog ret vanskelig at overse. Den er overalt omkring os i denne tid, 50 hvor konflikter præger både Europa og USA, Ukraine og Rusland, Israel og Palæstina, Syrien og mange andre steder. Krigen i Ukraine har nu stået på i tre år og der foregår i talende stund intensive forhandlinger om at bringe krigen til ophør og bane vej for freden - eller i det mindste for en midlertidig våbenhvile, men det ser vanskeligt ud.

55

Den stærke mand

Der er sabelraslen i og udenfor Europa. Befolkningerne vil have den stærke mand tilbage på banen: Ruslands Putin, USA's Trump og Elon Musk, Tyrkiets

Erdogan, Nordkoreas Kim Jong-Un, Kinas Xi Jinping, Argentinas Javier Milei med hans "cost cutting" motorsav, for blot at nævne nogle få.

65 Det er ikke noget nyt fænomen, dette ønske om den stærke mand. Danmarks egen digterpræst, Kaj Munk dyrkede i sin berygtede "Ollerup tale" også myten om den stærke mand i Hitler, indtil Munk omsider indså, hvad nazisterne var i færd med.

70 Den stærke mand med de lette løsninger kalder befolkningerne på i krisetider, og Europa er på nogle måder i krise og fremstår i dag med flere svage ledere, såsom Merkels tidligere sikkerhedsrådgiver, Christoph Heusgen, der ligefrem begyndte at græde under Münchens årlige sikkerhedskonference (MSC) i februar 2025, da USA's vicepræsident J.D. Vance var færdig med at skælde Europa ud for at forsøge på at forhindre populistpartier i at komme til orde og
75 for ikke at indse, at truslerne fra den hårde magt ikke kun kommer udefra, fra Rusland, men også indefra i de liberale, demokratiske samfund, hvis risici vi selv har inviteret, men har så vanskeligt ved at håndtere.

80 **Konger, kejsere og Kristus**

Og hvad har denne indledning om politik, magt og stærke mænd så med dagens evangelium at gøre? Jo, udover, at Jesus jo selv fra fødslen var truet på livet af Herodes, et magtmenneske, der opfattede Jesus som en stærk trussel mod sin egen kongeværdighed og magt, og derfor ville have Jesus og andre nyfødte
85 drengebørn dræbt, så voksede Jesus jo også op i Romerriget under både kejser Augustus og Tiberius, i hvis regeringstid han døde. Romerne regerede ved sværdet i et brutalt og magtbegærligt imperium, der kun var motiveret af magt. Man kan sige, at Jesu tid havde sine tyranner, og vi har vores, så "der er ikke noget nyt under solen" for at bruge et udtryk fra Prædikerens Bog.

90 En anden ting, der er fælles for folk i vores tid med folk på Jesu tid, er at de også følte en magnetisk tiltrækning mod den stærke mand. Der berettes i evangelierne om, at Jesus måtte tage afstand fra forventningen om, at han var en såkaldt "brødkonge", der skulle komme og gøre alting nyt, sådan i den
95 menneskelige forstand, at gøre livet lettere og bringe et paradys på jorden.

Når Jesus i evangeliet siger, at de går op til Jerusalem, hvor han "skal overgives til hedningerne, og de skal håne ham, mishandle ham og spytte på ham; de skal

100 piske ham og slå ham ihjel, og på den tredje dag skal han opstå”, så forstår disciplene det ikke, for Jesus var jo også for dem den stærke mand – det vil sige ham, der skulle opfylde alle profetier og gøre alting nyt og godt igen. Han var deres styrke og deres håb.

105

I selskab med succes

Disciplene har uden tvivl også kunnet se sig i den succes det var, at Jesus helbredte den blinde mand i Jeriko. De følte jo, at de i mesterens selskab var en del af en succes, og hvem vil ikke gerne være en del af en succes og se sig i
110 glansen af en stærk og karismatisk person. Disciplene tror jo ikke, at de går op til Jerusalem for at tage del i det ultimative nederlag.

Vi vil gerne have selskab med de stærke, for så føler vi os selv styrket. Folk med succes kaster nemlig glans og glitter af sig på dem omkring. De syge og taberne
115 gør til gengæld det modsatte, dem holder folk sig helst fra, som om der udgik en smittende ulykke fra dem, som man skal undgå, for ikke at blive som dem.

Disciplene er i vildrede, for det de ser med deres øjne, er i konflikt med det Jesus siger. Han har lige helbredt en blind, og den handling er et tegn på hans
120 guddommelighed og på, at Guds rige er midt iblandt dem i Kristus. I Ham er Himmeriget kommet dem nær. Men så siger Jesus ved samme lejlighed også, at han skal overgives til tortur og henrettelse. Faldet fra fantastisk til fiasko er afgrundsdybt.

125

Den blinde med troens klare blik

Helbredelsen af den blinde mand i Jeriko på vejen til Jerusalem er interessant, for i virkeligheden så den blinde jo det væsentlige i Jesus helt uden at se. Tro er fast tillid til det, der håbes på, overbevisning om det, der ikke ses, som der står i
130 Hebræerbrevet. Helbredelsen af den blinde mand gjorde ham seende, men han havde allerede uden sit syn indset, at helbredelsen og frelsen kun var at finde hos Kristus. Den blinde havde blik for Jesu usynlige magt.

Troens og synets sans er ikke den samme, men de kan erkende det samme, for
135 man kan få syn for sagn og det kan være anledning til tro, men troen handler også om en indsigt - ikke om den indsigt, vi kan begribe ved sanser og vores begrænsede og stykkevisse fornuft, men om den, der kan gribes i troen som en

140 ydmyg hengivelse til dét, der er større og mere gådefuldt end os, og det er dét,
der tales om i den berømte passage fra 1. Korintherbrev til denne søndags
episteltekst: For vi erkender stykkevis, og vi profeterer stykkevis, men når det
fuldkomne kommer, skal det stykkevise forgå. Da jeg var barn, talte jeg som et
barn, forstod jeg som et barn, tænkte jeg som et barn. Men da jeg blev voksen,
aflagde jeg det barnlige. Endnu ser vi i et spejl, i en gåde, men da skal vi se ansigt
145 til ansigt. Nu erkender jeg stykkevis, men da skal jeg kende fuldt ud, ligesom jeg
selv er kendt fuldt ud.

Den blinde mand i Jeriko ser i Jesus en anden magt, end den hårde magt, som er
den fremherskende magt, dengang som nu. Han ser den usynlige magt, som
150 Jesus besidder, og den kraft, der udgår fra Ham. Han har tiltro til, at Jesus,
Davids søn, kan helbrede ham og deraf ses, at det er troen, der skaber underet og
ikke underet, der skaber troen. ”Bliv seende, din tro har frelst dig”, som Jesus
siger til den blinde mand i Jeriko.

155

Afslutning

Jesus er Guds væsens udtrykte billede. Han er almagten i kærlighedens
afmægtige forklædning og den magt er jo også, om ikke en hård magt, så dog en
hårdfør magt, for Guds kærlighed er en krigerisk kærlighed, der på trods af vores
160 destruktive natur vil have samfund med os, og som atter og atter kalder os til sig
som de vildfarne får vi er. Når alle fredelige løsninger spiller fallit, så falder vi
tilbage til anvendelsen af den hårde magt, til brutaliteten og volden. Til vores
menneskelige natur. Mere civiliserede er vi altså ikke blevet, og vi bliver det højst
sandsynligt aldrig. Derfor har vi behov for Guds nåde, for viljen har vi, men
165 udføre det gode kan vi ikke. For det gode, som vi vil, det gør vi ikke, men det
onde, som vi ikke vil, det gør vi, som Paulus siger i Romerbrevets 7. kapitel.

Jesus gik op til Jerusalem, til lidelse, død og opstandelse for at gøre vores
menneskelige og dødelige vilkår til sine, så Hans guddommelige og udødelige
170 vilkår kunne blive vores. Han blev i sit liv udsat for alt, hvad der er u-elskeligt af
os mennesker: magtmisbruget, volden, løgnene, forræderiet, fornægtelsen og
mordet, og alligevel ophørte hans kærlighed til os ikke. for Guds kærlighed
tåler alt, tror alt, håber alt, udholder alt. Kærligheden hører aldrig op (...) og
størst af alt er kærligheden, siger epistlen til denne søndag i kirkeåret.

175

Det store spørgsmål er jo så, hvem, der har den største magt? Svaret er sådan set

lige til. Den største magt har den, der har størst kærlighed - og større kærlighed har ingen, end den at sætte sit liv til for sine venner, som Jesus selv siger til sine disciple, inden han går sin død i møde.

Vi indledte med at tale om magt, og ligesom magten altid er et allestedsnærværende og virksomt fænomen, der virker i det skjulte, således er også kærlighedens ånd en allestedsnærværende og virksom magt i verden, og vi mennesker er på én gang kærlighedens mod-arbejdere og medarbejdere.

Kærligheden lever og virker, ligesom magten, i det skjulte, men kærlighedens og sandhedens ånd er jordens og himmelens hjertebånd, et hjertebånd, der knytter os sammen med Gud og hinanden, for kærlighedens magt vil skabe enhed og fred, og det er vores tro og vores håb, at den med Guds hjælp vil sejre til sidst.

For dit er riget og magten og æren i evighed!

Amen

195

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

200

Tags

Anden tekstrække, Fastelavn, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/tage-kristian-kristensens-praediken-fastelavns-sondag>

205

210

215